

עין משפט
גר מצוה

פ:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

6) תפנית ד... 7) כוונת
מח... 8) כ"ב יב... 9) גימין
ה... 10) שנת קטנ... כלה
כ... 11) שנת קב... עינין
ס... גימין ח... כ"ב יג... 12)
עינין י... 13) ג' יג'
תפנית.

תורה אור השלם

1. ויקחו את פיה הכבשן
ועמדו לפני פתח הירק
אתו משה השקוקה ויד
שדח אבעבעת פיה
באדם ובכבדה
סבוח ט

הגהות הב"ח

6) ר"ח ד"ה מלמח
דנפשיה ז"ל אחר ד"ה
לכענשית: 7) תובי ד"ה
אמר ובי שם מצאו מח:
8) ר"ה אומר ובי דקאמר
רבה בני יעקב:

גליון הש"ס

גם על החיבור בשבת
פי' בטעות דף למ פי"ג
תוספת ד"ה ושמעון:
ר"ח מאן נתיב בי
יחאד... וכן תהיה נביה
ניסין דף סה פי"ג וכן
מתחלה ע"ז דף י"ח ע"א:
תובי ד"ה אבי ובי וקא
תיב... מין פשי' רש"ס
מ"ד סתם רב ומשנת
מח"י אר"י סתם סל"ו:

הגהות מורה"ב

1) ג' ויתרה רב פי' רב
אמר רב מלמח... עין ששה
מקובל:

לקו"י רש"י

1) לחק, לשפספ.

שמואל לא עייל קמיה דרב אסי
של רב הוה: * מאן נפרח.
נפרח שמואל. נתון וינא
נעלמא הוא דעבד לשמואל.

שמואל לא עייל קמיה דרב אסי רב אסי לא
עייל קמיה דרב אמרי מאן נתרח נתרח
שמואל ונתיה רב רב אסי א ונתרח רב או
רב אסי רב מילתא בעלמא הוא דעבד ליה
לשמואל משום ההוא מעשה דלמיה אדבריה
רב עליה אדהכי והכי אתא שונרא קמיה
לידא דינוקא נפק רב ודרש "חתול מותר
להורגו ואסור לקיימו ואין בו משום גזל ואין
בו משום השב אבידה לבעלים וכיון דאמרת
מותר להורגו מאי ניהו תו אסור לקיימו מהו
דתיבא מותר להורגו ואסורא ליכא קמ"ל
אמרי וכיון דאמרת אין בו משום גזל מאי
ניהו תו אין בו משום השב אבידה לבעלים
אמר רבינא ילעורו מיחיבי רבי שמעון בן
אלעזר אומר מגדלין כלבים כופרין וחתולין
וקופין וחולדות סנאים מפני שעשויין לנקר
את הבית לא קשיא הא באוכמא הא בחיורא
והא מעשה דרב אוכמא הוה התם אוכמא
בר חיורא הוה רב אוכמא בעיא ליה רבינא

דבעי רבינא אוכמא בר חיורא מהו כי קמבעיא ליה לרבינא באוכמא
בר חיורא בר אוכמא מעשה דרב באוכמא בר חיורא הוה (חב"ד
ב"ח בה"ן סימן) אמר רבי אחא בר פפא משום רבי אבא בר פפא משום
רבי אדא בר פפא ואמרי לה אמר ר' אבא בר פפא משום רבי חייה בר
פפא משום רבי אחא בר פפא ואמרי לה אמר ר' אבא בר פפא משום
רבי אחא בר פפא משום רבי חנינא בר פפא ימתייעין * על החיבור בשבת
ודלת הנעלת לא במהרה תפתח והלוקח בית בארץ ישראל כותבין עליו
אנו אפילו בשבת מיחיבי * וישאר פורעניות המתרגשות וכוונת על הצבור
כגון חיבור חגב וזבוב צירעה ויתוש ושילוח נחשים ועקרבים לא היו
מתרעין אלא צועקים לא קשיא כאן בלח כ"כאן ביבש דאמר רבי יהושע
בן לוי * שחין שהביא הקב"ה על המצרים לה מבחוץ ויבש מבפנים שנאמר
* יוירי שחין אבעבועות פורח באדם ובבהמה ודלת הנעלת לא במהרה תפתח
מאי היא מר זוטרא אמר סמיכה רב אשי אמר * כל המרעין לו לא במהרה
מטיבין לו רב אחא מדיפתי אמר לעולם אין מטיבין לו ולא היא רב אחא
מדיפתי מילתא דנפשיה הוא דאמר והלוקח בית בארץ ישראל * כותבין עליו
אנו אפילו בשבת בשבת סלקא דעתך אלא כדאמר רבא התם * אומר
לנכרי עושה ה"נ * אומר לנכרי עושה ואע"ג * דאמריה לנכרי שבות היא
משום ישוב ארץ ישראל לא גזרו ביה רבנן אמר רבי שמואל בר רב חנינא
אמר רבי יונתן * הלוקח עיר בארץ ישראל כופין אותה ליקח לה דרך
מארבע רוחותיה משום ישוב ארץ ישראל: ת"ר * עשרה תנאין התנה יהושע
שירו

המרה בשופר דשופר בשבת
מי
איכא כדדייק כספיק דפענית (דף יד.
וה) אלא המרה כפה בעננו וסכר
מ"ד התם דעננו קרי ליה המרה
ומינה דמלא פירך מהיה דבשאר
מיני פורעניות דקתי לא היו מתרעין
על החיבור אלא צועקים דילמא ה"ק
לא היו מתרעין בשופר אלא צועקים
כפה בעננו ואין לומר אש"ג דתרייהו
כפה המרה לחוד ועקה לחוד דהתם
משמע דלמ"ד עננו קרי ליה המרה
חדא היא וי"ל דה"פ מנדאמר כשנפת
מתרעין לכל הפחות בעננו א"כ ראוי
לעשות על החיבור המרה אפי'
בשופר כחול כיון שהוא דבר גדול כל
ק דבשבת צועקים:
על התב. ל"ג ועל הגובא דהא
נמתני דקדר תעניות האלו
(תענית ט.) מן שמתרעין על הארצה
ועל התקיל ועל הגובא וי"ל דהתם
כפה ועי"ל דשפיר גרסינן ליה והתם
גובא המזיק לזדות דומיא דארצה
* וחתול דקתי התם וגובא דהכא
נמוק לנני אדם דומיא דלרעים
* ושלוח נחשים. פירוש ר"י:
לעולם אין מטיבין לו. והא
דקאמר איהו גופיה
בעובדא דידיה לא כמרה מטיבין לו
כפרק קמא דבבא נחרא (דף יב:)

זה אמר בשעה שהיה סבור עדיין
אומר לנכרי עושה. דוקא משום
כפרק דר' (עינין דף קמ.) דלא שרי
אמירה לנכרי דאורייתא גבי ההוא
יוקא דאישמפין ממימיה דקאמר
נשיליה לאימיה אי כריכה נחיס ליה
אגב אימיה משמע דאי לא כריכה
אימיה לא שרי אפילו על ידי נכרי
ו"ס שכתוב בהדיא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה ולכאורה משמע שלפני
המילה היה והיו כריכין לחימיה
כדי למולו ולא שרי אפילו ע"י נכרי
אלא אגב אימיה כדשריא הכא והתם
בעובדא דלעיל דקאמר (א) גבי יוקא
אחרינא נימא ליה לנכרי דנימי מנו
בימא ההוא דלעיל אסורא דרבנן הוה
להכיא דשרי על עירב ואפילו אסורא
דרבנן אורי"י שאין להמיר משום
מזוה אחרת על ידי נכרי כגון אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
ללמוד בו דדוקא דהיא גופא דמי
שנת שרי על ידי נכרי אסור דרבנן
ומיהו כ"ג משמע דאפילו אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
לנכרי מילה שפירש דאפי' דנימי
נכרי מתוך ביתו דהיא דרך רשות
הרבים דהו אסורא לדאורייתא שרי
על ידי נכרי לנכרי לנכרי מילה
כמו הכא משום ישוב ארץ ישראל
ולכריכה בעובדא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה לאמר המילה הוה ולא
אחר שלשה סבב נתרפח הולד יפה
ולקפריס דל"ג נכרי נוכל לומר דע"י
ישראל קאמר ותוך שבעה דמתללין
עליה השבת אס אמרה כריכה אפי'
כדאמרינן כפרק מפנין (שנת דף קמ.)
אבל אין גראה דעל ידי ישראל
הוה אסור להרבות בשביל המיעוט
כדאמרינן כפרק דחולין (דף טו:)
ולפי ה"ג טפי אית לן למשרי על ידי
נכרי אסורא לדאורייתא מאסורא
דרבנן על ידי ישראל כדמסיק התם
האפי' עובדא ולא שני לן בין שבות
לדית ביה מעשה לשבות לית ביה
מעשה ואמרינן נמי כפרק ר' אלעזר
דמילה (שנת דף קל:) כשאין מביאין
דרך רשות הרבים כך אין מביאין
דרך גנות חירות וקפירות והיה
גראה מתוך ה"ג להמיר ביום שני
אפילו של ר"ה לעשות כל זכרי
מילה אפילו לכרות עזים לעשות
כחול ע"י ישראל שהיה מת דלא שרי
לקבור על ידי נכרי כדמוכח כפ"ק
דרי"ה (דף כ.) אפילו הכי

נפק רב ודרש. לא עתה על זה המעשה
מיקון דהא פריך עלה
מכרימא אלא דרש דמקודש נתקן:
מותר להורגו ואסור לקיימו. והא
דלמך ר"ל כפ"ק דמנהדרין
(דף טו: וסו: וסו: גבי ארי ונמר
ודוב חלז וזכרלם ונחש

דאפי' ר"א דלמך כל הקודש להורגו
וכה היינו דוקא כשהמיתו אבל לא
המיתו לא היינו נקדשו בשלשלת
שכן דרך לגדלן והכא מתחול שאין
קשורה א"כ מהנהו רגילים בני אדם
להוכי ולא אמו לניי הזק אבל
מתחול אין מהרין שאין יודעים אס
היא בר אוכמא או בר חיורא שאין
מכירים באוכמיהם:

אמר רבינא יעורו. שאם (א) מלאן
מת אין מיני כהשבת עבור
* וקלת מינה כיון דלשמעינן דאין בו
משום גזל ומלאי אצטריך הן דמותר
להורגו וי"ל דאין לחוש כיון דמתמילה
קאמר דמותר להורגו:

מתרעין על החיבור בשבת.
ע"כ ללא היינו

המרה בשופר דשופר בשבת
מי
איכא כדדייק כספיק דפענית (דף יד.
וה) אלא המרה כפה בעננו וסכר
מ"ד התם דעננו קרי ליה המרה
ומינה דמלא פירך מהיה דבשאר
מיני פורעניות דקתי לא היו מתרעין
על החיבור אלא צועקים דילמא ה"ק
לא היו מתרעין בשופר אלא צועקים
כפה בעננו ואין לומר אש"ג דתרייהו
כפה המרה לחוד ועקה לחוד דהתם
משמע דלמ"ד עננו קרי ליה המרה
חדא היא וי"ל דה"פ מנדאמר כשנפת
מתרעין לכל הפחות בעננו א"כ ראוי
לעשות על החיבור המרה אפי'
בשופר כחול כיון שהוא דבר גדול כל
ק דבשבת צועקים:
על התב. ל"ג ועל הגובא דהא
נמתני דקדר תעניות האלו
(תענית ט.) מן שמתרעין על הארצה
ועל התקיל ועל הגובא וי"ל דהתם
כפה ועי"ל דשפיר גרסינן ליה והתם
גובא המזיק לזדות דומיא דארצה
* וחתול דקתי התם וגובא דהכא
נמוק לנני אדם דומיא דלרעים
* ושלוח נחשים. פירוש ר"י:
לעולם אין מטיבין לו. והא
דקאמר איהו גופיה
בעובדא דידיה לא כמרה מטיבין לו
כפרק קמא דבבא נחרא (דף יב:)

זה אמר בשעה שהיה סבור עדיין
אומר לנכרי עושה. דוקא משום
כפרק דר' (עינין דף קמ.) דלא שרי
אמירה לנכרי דאורייתא גבי ההוא
יוקא דאישמפין ממימיה דקאמר
נשיליה לאימיה אי כריכה נחיס ליה
אגב אימיה משמע דאי לא כריכה
אימיה לא שרי אפילו על ידי נכרי
ו"ס שכתוב בהדיא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה ולכאורה משמע שלפני
המילה היה והיו כריכין לחימיה
כדי למולו ולא שרי אפילו ע"י נכרי
אלא אגב אימיה כדשריא הכא והתם
בעובדא דלעיל דקאמר (א) גבי יוקא
אחרינא נימא ליה לנכרי דנימי מנו
בימא ההוא דלעיל אסורא דרבנן הוה
להכיא דשרי על עירב ואפילו אסורא
דרבנן אורי"י שאין להמיר משום
מזוה אחרת על ידי נכרי כגון אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
ללמוד בו דדוקא דהיא גופא דמי
שנת שרי על ידי נכרי אסור דרבנן
ומיהו כ"ג משמע דאפילו אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
לנכרי מילה שפירש דאפי' דנימי
נכרי מתוך ביתו דהיא דרך רשות
הרבים דהו אסורא לדאורייתא שרי
על ידי נכרי לנכרי לנכרי מילה
כמו הכא משום ישוב ארץ ישראל
ולכריכה בעובדא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה לאמר המילה הוה ולא
אחר שלשה סבב נתרפח הולד יפה
ולקפריס דל"ג נכרי נוכל לומר דע"י
ישראל קאמר ותוך שבעה דמתללין
עליה השבת אס אמרה כריכה אפי'
כדאמרינן כפרק מפנין (שנת דף קמ.)
אבל אין גראה דעל ידי ישראל
הוה אסור להרבות בשביל המיעוט
כדאמרינן כפרק דחולין (דף טו:)
ולפי ה"ג טפי אית לן למשרי על ידי
נכרי אסורא לדאורייתא מאסורא
דרבנן על ידי ישראל כדמסיק התם
האפי' עובדא ולא שני לן בין שבות
לדית ביה מעשה לשבות לית ביה
מעשה ואמרינן נמי כפרק ר' אלעזר
דמילה (שנת דף קל:) כשאין מביאין
דרך רשות הרבים כך אין מביאין
דרך גנות חירות וקפירות והיה
גראה מתוך ה"ג להמיר ביום שני
אפילו של ר"ה לעשות כל זכרי
מילה אפילו לכרות עזים לעשות
כחול ע"י ישראל שהיה מת דלא שרי
לקבור על ידי נכרי כדמוכח כפ"ק
דרי"ה (דף כ.) אפילו הכי

זה אמר בשעה שהיה סבור עדיין
אומר לנכרי עושה. דוקא משום
כפרק דר' (עינין דף קמ.) דלא שרי
אמירה לנכרי דאורייתא גבי ההוא
יוקא דאישמפין ממימיה דקאמר
נשיליה לאימיה אי כריכה נחיס ליה
אגב אימיה משמע דאי לא כריכה
אימיה לא שרי אפילו על ידי נכרי
ו"ס שכתוב בהדיא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה ולכאורה משמע שלפני
המילה היה והיו כריכין לחימיה
כדי למולו ולא שרי אפילו ע"י נכרי
אלא אגב אימיה כדשריא הכא והתם
בעובדא דלעיל דקאמר (א) גבי יוקא
אחרינא נימא ליה לנכרי דנימי מנו
בימא ההוא דלעיל אסורא דרבנן הוה
להכיא דשרי על עירב ואפילו אסורא
דרבנן אורי"י שאין להמיר משום
מזוה אחרת על ידי נכרי כגון אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
ללמוד בו דדוקא דהיא גופא דמי
שנת שרי על ידי נכרי אסור דרבנן
ומיהו כ"ג משמע דאפילו אסורא
לדאורייתא שרי על ידי נכרי לנכרי
לנכרי מילה שפירש דאפי' דנימי
נכרי מתוך ביתו דהיא דרך רשות
הרבים דהו אסורא לדאורייתא שרי
על ידי נכרי לנכרי לנכרי מילה
כמו הכא משום ישוב ארץ ישראל
ולכריכה בעובדא נחיס ליה נכרי
אגב אימיה לאמר המילה הוה ולא
אחר שלשה סבב נתרפח הולד יפה
ולקפריס דל"ג נכרי נוכל לומר דע"י
ישראל קאמר ותוך שבעה דמתללין
עליה השבת אס אמרה כריכה אפי'
כדאמרינן כפרק מפנין (שנת דף קמ.)
אבל אין גראה דעל ידי ישראל
הוה אסור להרבות בשביל המיעוט
כדאמרינן כפרק דחולין (דף טו:)
ולפי ה"ג טפי אית לן למשרי על ידי
נכרי אסורא לדאורייתא מאסורא
דרבנן על ידי ישראל כדמסיק התם
האפי' עובדא ולא שני לן בין שבות
לדית ביה מעשה לשבות לית ביה
מעשה ואמרינן נמי כפרק ר' אלעזר
דמילה (שנת דף קל:) כשאין מביאין
דרך רשות הרבים כך אין מביאין
דרך גנות חירות וקפירות והיה
גראה מתוך ה"ג להמיר ביום שני
אפילו של ר"ה לעשות כל זכרי
מילה אפילו לכרות עזים לעשות
כחול ע"י ישראל שהיה מת דלא שרי
לקבור על ידי נכרי כדמוכח כפ"ק
דרי"ה (דף כ.) אפילו הכי